

Plan mot diskriminering och kränkande behandling - JENSEN grundskola Örebro

Verksamhet som omfattas av planen

JENSEN grundskola Örebro

Ansvariga för planen

Huvudansvarig för upprättandet är rektor samt ett trygghetsteamet på skolan. Trygghetsteamet 2018/2019 består av:

Viktoria Bjurström, rektor

Magnus Westberg, TL

Veronica Segelberg, kurator

Leon Giang, lärare

Cristian Seone, lärare

Mattias Lindberg Skolvärd

Planens giltighetstid

1 september 2018 - 1 september 2019

1. Ansvar och delaktighet

1.1 Rektors ansvar

1. Rektor har det yttersta ansvaret för att rutinerna kring allt likabehandlingsarbete sker i enlighet med svensk lagstiftning samt enligt skolverkets rekommendationer och allmänna råd.
2. Rektor beslutar om nödvändiga åtgärder som kan vara aktuella för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
3. Rektor skall delta i Trygghetsgruppens arbete och bidra till en utveckling av arbetet med likabehandling.
4. Rektor skall hålla sig uppdaterad på berörda forskningsområden, gällande lagar samt skolverkets rekommendationer och allmänna råd. Detta för att aktivt kunna bistå skolpersonal, elever och vårdnadshavare i allt likabehandlingsarbete.

1.2 Trygghetsteamets ansvar

1. Att träffas minst 1 gång i veckan för att utveckla likabehandlingsarbetet (arbetet skall dokumenteras).
2. Att tillsammans eller var för sig fortbilda sig inom likabehandlingsarbete.

3. Se till att kontinuerligt informera personal, elever och vårdnadshavare om aktuella rutiner för likabehandlingsarbetet på skolan.
4. Ta fram eller skapa nödvändiga mallar/enkäter för den dokumentation och kartläggning som behövs vid ett väl fungerande likabehandlingsarbete.
5. Ansvara för att varje år kartlägga trivsel, riskfaktorer, förekomst av diskriminering eller kränkande behandling.
6. Bistår coacherna i det åtgärdande arbetet enligt fastställda rutiner i JENSEN grundskola Örebro insats åtgärder mot diskriminering eller kränkande behandling.

1.3 Medarbetarnas ansvar

1. Att vara förtrogen med JENSEN grundskola Örebros ordningsregler, skolans likabehandlingsplan och Läroplanen LGR 11, samt att aktivt verka för att dessa skrifter eftersträvas av alla .
2. Att alltid ingripa direkt när någon utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Denna uppgift skall alltid prioriteras framför alla andra arbetsuppgifter!
3. Vid upprättande av ny likabehandlingsplan augusti ska alla medarbetare läsa igenom förslaget till ny likabehandlingsplan som delas via Google Drive. Under v 36 skall synpunkter lämnas på innehållet i planen.

1.4 Elevernas delaktighet

Elevrådet är delaktiga i upprättandet, uppföljningen och utvärderingen av planen. Varje coach är ansvarig för att informera sina elever om planen. JENSEN grundskola Örebro kräver att alla elever följer gemensamma ordningsregler och att man behandlar sin omgivning med respekt. JENSEN Elevråd arbetar med synpunkterna och godkänner sedan planen (september).

Elever bör hjälpa dem som blir utsatta, exempelvis genom att informera någon personal. Till sist bör eleverna känna till att det enligt lag är straffbart att retas, trakassera eller mobba en annan person. Sådant beteende kan leda till polisanmälan och skadestånd.

1.5 Vårdnadshavarnas delaktighet

Rektor och medarbetare informerar föräldrarådet (september) om planen, som sedan får vara delaktiga i upprättandet av den.

1. JENSEN grundskola Örebro uppmanar att vårdnadshavare tillsammans med skolan tar avstånd från kränkande och diskriminerande behandling. Detta får en positiv inverkan på eleverna. Vi medverkar alla till att skapa en verksamhet där alla kan trivas och ha det bra.
2. Det är viktigt att vårdnadshavare tar del av JENSEN grundskolas likabehandlingsplan och samtalar om planen hemma.
3. Vårdnadshavare skall aktivt ta kontakt med JENSEN grundskola Örebro om ett barn berättar att diskriminering, trakasserier eller kränkningar förekommer på skolan.

2. Skolans vision

Bakgrund: Skolans värdegrund bygger på alla människors lika värde och ett demokratiskt förhållningssätt enligt grundskolans läroplan (LGR 11). JENSEN grundskola i Örebro har som mål är att ingen form av diskriminering eller kränkande behandling skall förekomma i någon av verksamhetens delar. Som en del i denna målsättning har vi skapat detta dokument.

Vision: Vår vision inom JENSEN grundskola är att alla elever och medarbetare ska kunna gå till skolan och känna trivsel och trygghet samt att de blir bemötta och respekterade. Skolan arbetar aktivt för att diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling inte ska få förekomma på skolan. Genom följande mål konkretiserar vi läroplanens mål kring normer och värden:

- Ingen elev på JENSEN grundskola i Örebro upplever att de har blivit utsatt för någon form av kränkande behandling.
- Samtliga elever och medarbetare känner sig trygga på skolan.
- Samtliga elever och medarbetare upplever att de blir bemötta med respekt av övriga elever och medarbetare.
- Det råder en studiefrämjande kultur på skolan kännetecknad av ordning och studiero.
- Elever och medarbetare trivs och känner en gemenskap med sina klasskamrater och kollegor.

- Alla på JENSEN grundskola känner sig trygga och lika behandlade oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling på JENSEN grundskola innehåller en beskrivning av skolans främjande, förebyggande och åtgärdande arbete. Planen visar även hur skolan arbetar med uppföljning och hur elever och vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga i arbetet. Att främja respekt, trivsel och trygghet på skolan är en viktig förutsättning för att uppfylla skolans kunskapsuppdrag. Arbetet sker på grupp- och individnivå och utgör är en integrerad del av skolans arbetsmiljöarbete.

3. Årshjul

Tidpunkt	Åtgärder	Ansvarig	Utfört
Augusti	Upprättande av Trygghetsplanen	Rektor	4/8
Augusti	Arbete i medarbetargruppen om planen/konsekvenstrappan	Trygghetsteam	augusti/september MAT-konferens
Augusti	Arbete i Elevrådet med planen/konsekvenstrappan	Elevrådsansvarig Rektor/Lärare	
Augusti	Arbete i samtliga klasser med planen/konsekvenstrappan	Coach	Klasstid
September	Arbete i föräldrarådet med	Rektor	V 38

	planen/konsekvenstrappan		
September	Diskrimineringsgrunderna i medarbetaregruppen	Rektor	21/9
September	Beslut Trygghetsplan Lägg ut på Schoolsoft Meddela vh via veckobrev	Rektor	1/10
Oktober	Trygghetsenkät	Trygghetsteam	V 41
Sept/Nov/Mars/Maj	Interna enkäter Inkl handlingsplaner på alla nivåer	Rektor	
Februari	Avstämning om vilka åtgärder som har påbörjats, genomförts och ska revideras sker. Medarbetare utvärderar plan mot diskriminering och kränkande behandling. Planerna uppdateras.	Trygghetsteam	V 5
Maj/Juni	Analys och utvärdering av trygghets- och elevhälsoarbetet under läsåret görs som en del av skolans kvalitetsarbete.	Rektor/ Trygghetsteam	

4. Utvärdering

Årets plan ska utvärderas senast 2018-05-01. Trygghetsteamet säkerställer att Planen mot diskriminering och kränkande behandling utvärderas och revideras årligen av skolans medarbetare, elever och föräldraråd. Utvärderingen ska ligga till grund för planering av det kommande läsårets arbete. Åtgärder som planeras under året ska följas av angivna tidsramar och ansvarig för genomförandet utses.

4.1 Ansvarig för att årets plan utvärderas

Veronica Segelberg, kurator
Magnus Westberg, TL

4.2 Trygghetsteam

Viktoria Bjurström, rektor	Leon Giang, lärare
Magnus Westberg, TL	Cristian, lärare
Veronica Segelberg, kurator	VAK Skolvärd

5. Främjande insatser

Det främjande arbetet utgör grunden för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Det är skolans ansvar att bemöta all form av kränkande behandling med kunskap, diskussioner och nödvändiga insatser. Skolan ska kartlägga innehållet i befintliga kurser och särskilt arbeta med de områden inom det främjandearbetet som inte finns med. Vi på JENSEN skola främja elevers lika

rättigheter och likabehandling samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling:

Arbetet grundar sig i att både elever och personal på skolan ska behandla varandra med respekt samt och visa hänsyn till varandra då detta öka trivseln och tillit, vilket medför en tryggare och trivsammare miljö för både personal och elever. Främjande arbete syftar även till att förstärka respekten för allas lika värde, omfattar alla diskrimineringsgrunderna, riktas mot alla som vistas i skolan och bedrivs utan förekommen anledning, samt är en naturlig del i det vardagliga arbetet.

5.1 Elevensvaldagar

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder. Även fysiskt och psykiskt välmående.

Mål och uppföljning

Målet är att alla elever och medarbetare ska känna sig trygga i skolan, samt att öka solidariteten mellan varandra där alla ska få höras och synas på lika villkor och syftet med en likabehandlingsdag är att öka elevernas förståelse för skolans policys och målbilder. Även för att tydliggöra mänskliga rättigheter och skapa större trygghet.

Planen för diskriminering och kränkande behandling, vilka diskrimineringsgrunder som finns, vilka mänskliga rättigheter som finns och hur vi som skola arbetar för att främja och förebygga diskriminering och kränkande behandling.

Insats

Tre gånger per termin anordnas elevens-val dagar med syfte att stärka gemenskap, öka psykisk och fysisk hälsa, öka studiemotivationen och ge elever inflytande.

September: Tema: Hälsa- fysiska sommaraktiviteter (Skoljoggen)

December: Tema: Nobel

Mars: Tema: Hälsa - Fysiska vinteraktiviteter

Maj: Tema: Hälsa - fysiska sommaraktiviteter (Skoljoggen)

Juni: Tema:

Ansvariga

TL Magnus Westberg

Datum när det ska vara klart

Juni 2019.

5.2 Klasstid

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Varannan vecka arbeta med värdegrund och samarbetsövningar med målet att stärka gruppen. Varannan vecka informerar coach om saker som händer på skolan.

Tydlig uppföljning av enkäter och skapa handlingsplaner framåt.

Insats

Arbeta med värdegrundsövningar och samarbetsövningar.

Ansvariga

Respektive coach. Trygghetsteamet ansvarar för att ta fram lämpligt material.

Datum när det ska vara klart

Hela läsåret.

5.3 Stärkande självbildsträning genom mental träning

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

På JENSEN grundskola arbetar vi för att eleverna ska bibehålla fokus genom mental träning och avslappningsövningar.

Det bidrar bland annat till:

- Ökat välmående
- Fokus och förmåga att prioritera
- Bättre relationer till vänner och familj
- Ökad förmåga att hantera stress och kriser

Insats

Fem minuter varje dag genom övningar i helklass.

Ansvarig

Undervisande lärare. Leon ansvarar för upplägg och systematisk uppföljning.

Datum när det ska vara klart

Kontinuerligt under läsåret.

5.4 Mentorskap

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Skapa gemenskap och trygghet i klassen.

Insats

När någon ny elev börjar i klassen får denne alltid en utsedd mentor

Ansvariga

Coach

Datum när det ska vara klart

Kontinuerligt

5.5 Elevambassadörer

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Skapa gemenskap och trygghet.

Insats

Skolan utser Elevambassadörer med syftet att eleverna finns med på olika tillställningar under året. Representanter från alla klasser. Hälften pojkar, hälften flickor. De jobbar ihop som par, dvs en flicka åk 6 jobbar ihop med en pojke från åk 9 osv, under Öppet Hus 2 ggr/läsår

Ansvariga

Rektor/Coach

Datum när det ska vara klart

Februari 2019

5.6 Rektorsmöte

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Skapa gemenskap och trygghet genom att synliggöra insatser och åtgärder som är på gång.

Insats

Stormöte 2 ggr/ läsår

Rektorsmöte 1 ggr/mån, dvs en klass i taget möter rektor

Klasstid 1 ggr/v

Elevråd 4 ggr/termin

Ansvariga

Rektor/Coach

Datum när det ska vara klart

Kontinuerligt under året.

5.7 Trivselaktiviteter

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Skapa gemenskap, trivsel och trygghet på hela skolan.

Insats

- Nobelfest

- Halloween-jippo
- LAN
- Disco
- Bal

Ansvariga

Alla medarbetare.

Datum när det ska vara klart

Läsåret.

5.8 Pedagogisk promenad

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Värdegrundsarbetet ska genomsyra de pedagogiska promenaderna. Målet är att skapa trygghet, gemenskap och förståelse för olikheter.

Insats

Värdegrundsarbete och samarbetsövningar som pågår under hela läsåret.

Ansvariga

Undervisande lärare, men trygghetsteamet ansvarar för att ta fram lämpligt material.

Datum när det ska vara klart

Maj

5.9 Fortbildning

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Alla ska kunna ta del av senaste forskning inom aktuellt område.

Insats

Trygghetsteamet utbildningskväll med syftet att synliggöra kränkande behandling i sociala medier.

Ansvariga

Trygghetsteam.

Datum när det ska vara klart

Maj 2019

6. Förebyggande arbete

Coacher samarbetar tillsammans med skolkurator samt skolsköterska för att tillsammans skapa ett forum där eleverna får delta i diskussioner kring frågor vid ett par tillfällen under terminens gång om skolans värdegrund, demokratiska värderingar samt mänskliga rättigheter för människans rätt till okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet, solidaritet mellan människor. Arbetet syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande

behandling, och omfattar endast områden som i en kartläggning av verksamheten identifierats som riskfaktorer.

6.1 Raster

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Trygghet

Insats

- Rastvärdsschema skapas tillsammans med elevrådet
- Rastvärdsscheman skall sättas upp synligt för elever och medarbetare.
- Rastvärdarna skall cirkulera i huset, och fokusera på de zoner som framkommit som riskzoner i tidigare utvärdering
- Fler rastaktiviteter skall möjliggöras, exempelvis genom inköp av hopprep, bollar, spel med mera där eleverna kan använda sig av dessa aktivitetsredskap på MP-ytan.

Ansvariga

Skolvärd samt alla medarbetare

Datum när det ska vara klart

Vid varje schemaändring

6.2 Enkäter

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Trygga platser i skolan samt trygga elever.

Insats

Minst 4 gånger per läsår genomför skolan enkäter med bland annat syftet att kartlägga otrygga platser och också ta reda på om någon elev känner sig utanför. Handlingsplaner upprättas.

Ansvarig

Coach/Trygghetsteam.

Datum när det ska vara klart

Enligt årshjulet (systematiska kvalitetsarbetet)

6.3 Resursfördelning

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Extra anpassningar eller särskilt stöd till elever.

Insats

Efter till exempel kartläggningar av elevers behov förändras resurspedagogers arbete.

Ansvarig

EHT/Rektor

Datum när det ska vara klart

Första veckan i månaden (prognosbetyg).

1 ggr/vecka (EHT/Trygghetsteam).

Morgonmöte.

6.4 Pedagogisk lunch

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Genom pedagogisk lunch skapar medarbetarna relationer med elever och synliggör vår närvaro. Målet är att skapa trygghet och gemenskap på skolan.

Insats

Alla klasser har en medarbetare som har huvudansvaret för klassen under lunchen. Alla medarbetare äter pedagogisk lunch med syftet att vara fler vuxna i elevutrymmen. Det finns en tydlig systematik för pedagogisk lunch.

Ansvarig

Alla medarbetare

Datum när det ska vara klart

Under schemaläggning

7. Åtgärdande

Uppföljning, utvärdering och revidering av trygghetsarbetet

Rektor säkerställer att trygghetsplanen utvärderas och revideras årligen av skolans personal, trygghetsteamet, elever och föräldraråd. Lärdomar kring årets arbete ska dokumenteras och tas med till nästa läsårs planering. Åtgärder som planeras under året ska följas av angivna tidsramar och ansvarig för genomförandet ska utses.

Rutiner för akuta situationer

Policy

- Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling i vår skola.
- Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling.
- Rastvärdsschema.
- Alla medarbetare lyssnar aktivt på vad eleverna säger.
- Alla medarbetare har god kännedom om diskrimineringsgrunderna.
- Alla medarbetare har ansvar för att upptäcka och rapportera förekomsten av kränkande behandling till rektor, som i sin tur har ansvaret att rapportera detta till huvudmannen

Trygghetsteamet LÅ 18/19, bestående av Viktoria Bjurström (rektor), Veronica Segelberg (kurator), Leon Giang (coach), Magnus Westberg (coach) och Cristian (coach) har ansvar för att utreda den händelse som rapporterats in.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever:

1. Den som känner sig kränkt, upplever kränkande behandling eller misstänker kränkande behandling ska vända sig till någon vuxen på skolan. Berörda coacher, trygghetsteam, samt rektor informeras därefter.
2. Rektor rapporterar vidare till huvudmannen.
3. Rektor alt delegerad medarbetare (1. Magnus 2. LEon 3. Cristian 4. Veronica) sammankallar trygghetsteamet som träffas 15.30 samma dag och/eller 07.45 morgonen efter. Informationen dokumenteras i (bilaga 1). Beslut: kränkning eller ej.
4. Trygghetsteamet samlar fakta genom;
 - a) anmälaren rapporterar till trygghetsteamet
 - b) att de/den som blivit utsatt hämtas till enskilt samtal. Samtalet dokumenteras i mall för utredning av kränkande behandling eller diskriminering

(<https://docs.google.com/document/d/1O-gKrc8rg8SNW7i6y69ERsXbe8eyF62zBuM8XPpKlc4/edit#heading=h.gjdgxs>) .

c) övriga inblandade kallas in till enskilda samtal.

5. En handlingsplan upprättas och datum för uppföljning fastställs (vid tre tillfällen inom två veckor).

6. Trygghetsteam utvärderar och dokumenterar resultat.

Ansvarig: Rektor

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

1. Eleven eller någon vuxen informerar rektor om att elevens känner sig kränkt av en personal.
2. Rektor möter eleven som berättar om händelsen.
3. Rektor meddelar vårdnadshavare om att rektor gör en anmälan om kränkande behandling till huvudman.
4. Huvudman utreder ärendet enligt rutin.

Ansvar: Rektor

Händelse / incidentrapport (bilaga 1)

Datum: _____ Tid: _____ Plats: _____

Inblandade: _____

Händelse/incident:

- Dåligt uppförande
- Bråk
- Knuff
- Kränkande ord
- Mobil
- Sociala medier
- Skadegörelse

Annat: _____

Kontaktat vårdnadshavare Ja Nej

Kontaktat coach Ja Nej

Kontaktat rektor Ja Nej

Medlat/haft samtal Ja Nej

Konsekvens: _____

Överenskommelse: _____

Trygghetsteam - beslut kränkande behandling: Ja Nej

Underskrift: _____

Ansvarig: Anmälare

Mall för utredning av kränkande behandling och/eller diskriminering

<https://docs.google.com/document/d/1O-gKrc8rg8SNW7i6y69ERsXbe8eyF62zBuM8XPpKlc4/edit#heading=h.gjdgxs>

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund även allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad

”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook). Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling: Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom ”pucko” och ”tjockis”. De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.

Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.

Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. ”Han är en ensamvarg”, säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier: Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]

Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]

Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som

skyddas är en avvikelse från ”det normala”. Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier: Jorge blir förlöjligad och hånad även grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]

Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]

Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier: En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]

Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [trakasserier]

Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier: Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]

Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen ”Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]

Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd även skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier: På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]

Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är j*vla CP.” [trakasserier]

Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!” [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning: Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier]

Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam. James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]

På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier: Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]

Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

